

„Een derde Avondmaal”

Gevonden in het Amsterdamse atelier van Han van Meegeren



1 VAN MEEGEREN'S eigen „Avondmaal”, zoals het hangt in zijn atelier aan de Keizersgracht te Amsterdam: hij noemde het „Na de begrafenis”. Het geeft een uitbeelding van een jong boerengezin zoals het na de plotselinge dood van de man is achtergebleven. Men lette op de donkere figuren op de voorgrond; ook de verdere compositie is in verband met de vervalsing duidelijk genoeg.



3 Het resultaat leek als twee druppels water op het „Laatste Avondmaal”, dat op naam kwam te staan van de grote meester Jan Vermeer van Delft en dat door de Rotterdamse verzamelaar Van Beuningen als een opzienbare ontdekking voor anderhalf miljoen gulden werd aangekocht.

Vervalsingen van meesterwerken blijven de kunstwereld in spanning houden. Van Meegeren—Vermeer leek reeds afgedaan: maar opnieuw vraagt Van Meegeren de aandacht ten gevolge van een min of meer sensationele ontdekking in de villa te Nice, waar ook de befaamde „Emmausgangers” werden geschilderd.

Prof. Coremans, de Belgische expert die als deskundige is opgetreden in de geruchtmakende strafzaak tegen Van Meegeren, heeft in Brussel van deze nieuwe vondst mededeling gedaan. In de gang van de villa tussen twee triplexplaten verborgen, werd een „Laatste Avondmaal” gevonden, een andere versie van het schilderij, dat de Rotterdamse kunstverzamelaar Van Beuningen destijds voor anderhalf miljoen gulden kocht als een echte Vermeer, maar waarvan de echtheid sinds het proces tegen Van Meegeren door vrijwel niemand meer wordt erkend.

Het schilderij te Nice was kennelijk nog niet klaar; het was nog zonder de craquelé die het „oud” moest maken. Als ondergrond diende een werk van Govert Flinck, door Van Meegeren in Parijs aangekocht.

Behalve deze twee „Avondmalen” is er echter nog een derde, dat in menig opzicht juist het eerste moet worden



2 Maar een oud schilderij behoort op een oud doek geschilderd te zijn. Dus Van Meegeren kocht bij een Parijse kunsthandelaar deze „Kinderen op een bokkenwagen” van Rembrandt's leerling Govert Flinck en maakte het doek in zijn villa te Nice voor de nieuwe beschildering gereed.

genoemd. Het is in ieder geval een echte Van Meegeren en het bevindt zich in het Patriciërshuis aan de Keizersgracht in Amsterdam, waar de schilder de laatste jaren van zijn leven werkte.

Daar, in zijn atelier, hangt een stemming als van een museum. Het palet, de verftubes, de kleurkrijten liggen er alle nog precies zoals de schilder ze het laatst gebruikte. En aan de wand prijkt het grote schilderij van twee bij drie meter, door Van Meegeren met zijn bekende romantisch-dramatische neiging „Na de begrafenis” genoemd. De compositie van dit doek lijkt in alle onderdelen op die van het „Laatste Avondmaal” in Rotterdam en ook op dat van Nice; zelfs het aantal figuren — dertien — is precies gelijk. Van Meegeren schilderde 't in zijn villa in Laren en stoffeerde het met figuren uit zijn Larense omgeving. Het doek is tot nog toe nimmer ten toon gesteld en alleen ingewijden uit Van Meegerens kring kennen het. Maar het is als bewijsstuk vernietigend voor de zeer weinigen, die — zoals in België het geval is — hardnekkig de vervalsing van het doek in Rotterdam blijven tegenspreken.